

Усе вищезгадане стосується суто теоретичних питань розвитку освіти, які мають декларативний характер і свідчать про відсутність конкретики і, найголовніше, стратегії її розвитку. Проте успішна реалізація освітнього процесу в практичній площині за сучасних умов динамічної зміни соціально-економічних і науково-технічних факторів може дати відчутні позитивні результати тільки на основі дієвої, конкретної і зрозумілої теоретичної бази у формі ієрархічної системи розбудови стратегії його розвитку з визначенням мети, етапів, строків виконання, ресурсів тощо. Стратегія має спиратися на прогностичну оцінку економічного і соціального розвитку країни в середньо- та довгостроковому періодах, а до її розроблення доцільно залучати не тільки провідних учених і фахівців освітньої галузі, а і спеціалістів усіх галузей економіки країни, які є замовниками «продукції» ЗВО.

1 Адамів Ю. О. Структура дистанційного навчального курсу в середовищі MOODLE. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи: матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Тернопіль, 5 квітня 2019 р.)*. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. С. 57-60.

*Кандидати техн. наук, доценти кафедри
залізничних станцій та вузлів*

***В. В. Кулешов, М. Ю Куценко,
Г. В. Шаповал***

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛІКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Функціонування закладів вищої освіти України в умовах воєнного стану дало новий поштовх розвитку системи дистанційного навчання. Сучасні реалії потребують заміни традиційного формату здобуття освіти на онлайн-навчання з його подальшим розвитком та усуненням недоліків у його організації.

Впровадження дистанційного навчання має низку переваг порівняно з традиційною системою освіти і дає здобувачам більше можливостей під час навчання. Серед переваг найголовнішою є можливість навчання в безпечному

середовищі. Крім того, дистанційне навчання дає змогу отримати освіту здобувачам, які вже працюють і бажають підвищити освітній рівень. Це досягається за рахунок гнучкості навчання та можливості вибирати власний темп вивчення освітніх компонент. Саме дистанційне навчання забезпечує соціальну рівноправність: можливість здобуття освіти незалежно від місця проживання і стану здоров'я.

Дистанційне навчання може бути таким же ефективним, як і традиційна форма здобуття вищої освіти. Це потребує застосування сучасних дистанційних технологій, що забезпечують ефективну інтерактивну взаємодію здобувачів вищої освіти і викладача.

Разом із тим дистанційна форма навчання не позбавлена і недоліків. Найбільш суттєвими при цьому є обмеження технічних можливостей електронних засобів і потреба у стабільному доступі до Інтернету. Певною мірою дистанційне навчання позбавляє здобувачів і викладачів можливості спілкуватися наживо. Одночасно дистанційне навчання потребує від здобувачів достатньо високого рівня самодисципліни, оскільки потрібне зосередження та повноцінне занурення в освітній процес, чого не завжди можна досягти в домашній атмосфері.

Дистанційна система дає змогу здобувачам розвивати і удосконалювати такі особисті компетенції, як вміння самостійно планувати власну діяльність, ухвалювати рішення і бути за них відповідальними, працювати з інформаційними джерелами для вирішення поставлених завдань, презентувати власні результати діяльності з використанням інформаційних технологій, постійно самовдосконалюватися.

З метою подальшого розвитку та удосконалення системи дистанційного навчання необхідно використовувати сучасні інформаційні технології для навчання в синхронному і асинхронному режимах. Для цього використовують спеціальні системи (платформи) дистанційного навчання: *Moodle*, *DingTalk*, *Zoom*, *Microsoft Teams*, *Classdojo* та *GoogleClassroom*, а також служби та сервіси мережі Інтернет: блог, електронна пошта, онлайн-дошка, онлайн-

відео, чати, форуми, конференції, онлайн-засоби для проведення тестування, онлайн-презентації, електронні бібліотеки.

Подальший розвиток дистанційного навчання має сприяти підвищенню якості надання освітніх послуг шляхом поєднання сучасних дистанційних технологій і методичних підходів, що дасть змогу забезпечити інтерактивну взаємодію здобувачів і викладачів і сприятиме посиленню мотивації до отримання нових знань.

1. Маринченко Г. М. Дистанційна освіта в Україні: історія та сучасний стан. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 22. Т. 3. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/22/part_3/43.pdf.

2. Ярошенко Т. О. Дистанційне навчання в системі вищої освіти: сучасні тенденції. *Інженерні та освітні технології*. 2019. Т. 7. № 4. С. 8-21. URL: <https://doi.org/10.30929/2307-9770.2019.07.04.01>.

*Д-р техн. наук, професор, завідувач кафедри
охорони праці та навколишнього
середовища Ю. В. Буц,
канд. техн. наук, доцент Д. С. Козодой*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЛІ ВИКЛАДАЧА В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Дистанційне навчання є особливим видом навчання, головною особливістю якого є інтерактивність взаємодії всіх учасників освітнього процесу. За дистанційного навчання реалізується особистісно орієнтований підхід до навчання, відбувається максимальна індивідуалізація навчання. Дистанційному навчанню властиві як загальнопедагогічні дидактичні, так і специфічні принципи навчання. Використання нових інформаційних і телекомунікаційних технологій дає змогу здійснити взаємодію учасників дистанційного навчання незалежно від їхнього місцезнаходження за допомогою електронної пошти, чату, форуму, відеоконференції, вебінару, онлайн-семінару.

Методичною особливістю дистанційного навчання є те, що засвоєння знань, умінь і навичок, передбачених навчальними програмами, здійснюється не в традиційних формах навчання (лекція, уроки, семінари тощо), а шляхом